

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele

Gemeente Deventer
Archeologisch vooronderzoek: een
inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

Archeologisch Adviesbureau

C
U
L
T
U
R
H
I
S
T
O
R
I
E

6500 voor Chr.

3750 voor Chr.

2200 voor Chr.

700 voor Chr.

150 na Chr.

320 na Chr.

200 na Chr.

1650 na Chr.

Archeologisch Adviesbureau

Colofon

Opdrachtgever: Nikkels projecten bv

Titel: Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

Status: eindversie

Datum: 20 april 2012

Auteur: *drs. E.I. Schuurman*

Met een bijdrage van: drs. L.J. Keunen

Projectcode: DELE

Bestandsnaam: RA2530_DELE

Projectleider: drs. E.I. Schuurman

Projectmedewerkers: L.M. Flokstra & T.P. van Rooij

ARCHIS-vondstmeldingsnummer: 419275

ARCHIS-waarnemingsnummer: nog niet bekend

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 49952

Autorisatie: drs. S.W. Jager

Bevoegd gezag: gemeente Deventer

ISSN: 0925-6229

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2012

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Nikkels projecten bv heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 10 en 11 januari 2011 een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd in verband met de geplande woningbouw aan de Bathmenseweg te Lettele in de gemeente Deventer. Het primaire doel van dit onderzoek was het verwerven van inzicht in de precieze betekenis, ouderdom, omvang, diepteligging en Kwaliteit (informatiegehalte) van het aanwezige bodemarchief. Uit bureauonderzoek kwam naar voren dat in de zuidwestelijke randzone van het plangebied (verder aangeduid als 'het onderzoeksgebied') mogelijk sporen aanwezig zijn die verband houden met het historische erf Groot Koerkamp. Deze boerderij ligt op nog geen 100 m ten zuidwesten van het plangebied. Mogelijk bevinden voorgangers van dit erf zich in het onderzoeksgebied.

Tijdens het onderzoek zijn in de noordelijke helft van het onderzoeksgebied archeologische resten aangetroffen. Het betreft twee haardkuilen uit de Prehistorie en een gebouwstructuur die uit (waarschijnlijk) drie palenrijen bestaat. De datering van de gebouwstructuur is, op grond van het ontbreken van vondstmateriaal, niet bekend, maar waarschijnlijk betreft het een structuur uit de Late Middeleeuwen of later. Het is aannemelijk dat het hier om een bijgebouw o.i.d. gaat dat verband houdt met het historische erf Groot Koerkamp. De vindplaats, de zone waarin zich de archeologische resten bevinden, heeft een omvang van circa 0,13 hectare. Ter plaatse kunnen archeologische resten onder de bouwvoor, vanaf een diepte van 30 cm -Mv, worden verwacht. In het overige deel van het onderzoeksgebied zijn grondsporen uit de Nieuwe tijd aangetroffen. Het gaat hierbij voornamelijk om greppels. Er zijn hier geen aanwijzingen gevonden voor (oudere) archeologische resten.

Gelet op de aanwezigheid van grondsporen wordt de vindplaats als behoudenswaardig aangemerkt. Ter hoogte van de vindplaats wordt aanbevolen om bodemingrepen dieper dan 30 cm -Mv te vermijden. Dit om te voorkomen dat de archeologische resten worden aangetast. Indien behoud van de vindplaats niet mogelijk is, wordt aanbevolen om een vervolgonderzoek te laten plaatsvinden in de vorm van een opgraving. Geadviseerd wordt om deze opgraving plaats te laten vinden ter hoogte van de bouwputten en het cunet van de wegen met de bijbehorende nutsvoorzieningen. Voor- en achtertuinen als ook de cunetten ten behoeve van de huisaansluitingen hoeven niet nader onderzocht te worden.

Voor het overige deel van het onderzoeksgebied wordt geen verder onderzoek aanbevolen. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, is aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Het deel van het plangebied buiten de grenzen van het onderzoeksgebied is op grond van een lage of matige verwachting al eerder vrijgegeven door de gemeente Deventer. Op grond van de

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

resultaten van onderhavig onderzoek wordt opgemerkt dat ter hoogte van het hoger liggende gedeelte langs de noordrand van het plangebied (met een matige verwachting) de aanwezigheid van archeologische resten niet geheel uitgesloten kan worden.

Op basis van de bevindingen van dit onderzoek neemt de gemeente Deventer een selectiebesluit (contactpersoon drs. B. Vermeulen: b.vermeulen@deventer.nl; 0570-671 155).

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	7
1.1 Kader	7
1.2 Administratieve gegevens	8
2 Bureauonderzoek	10
2.1 Aardkundige situatie	10
2.2 Voorafgaand onderzoek	10
2.3 Groot Koerkamp	11
3 Doel en methoden van het onderzoek	15
3.1 Onderzoeksdoel en -vragen	15
3.2 Methoden	16
4 Resultaten	19
4.1 Fysisch-geografisch onderzoek	19
4.2 Archeologie	20
4.3 Waardering	26
5 Conclusies en aanbevelingen	29
5.1 Conclusies	29
7.2 Aanbevelingen	32
Literatuur	34
Gebruikte afkortingen	34
Verklarende woordenlijst	35
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	36
Bijlage 1: Sporenlijst	37
Bijlage 2: Vondstenlijst	41

1 Inleiding

1.1 Kader

In opdracht van Nikkels projecten bv heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 10 en 11 januari 2012 een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd in verband met het ontwikkelen van een nieuwbouwwijk aan de Bathmenseweg te Lettele in de gemeente Deventer (figuur 1).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd); inzet: ligging in Nederland (ster).

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

Op grond van twee adviesdocumenten in 2011, opgesteld door de gemeente Deventer, is geadviseerd om ter hoogte van de zone met een middelhoge archeologische verwachting een proefsleuvenonderzoek uit te voeren (Haveman, 2011a en 2011b). Het betreft het zuidwestelijke deel van het plangebied. Voor het overige deel van het plangebied geldt een lage c.q. matige archeologische verwachting. Hier zijn geen verdere aanbevelingen voor een vervolgonderzoek gedaan.

Voorafgaand aan de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek is, conform de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA), een Programma van Eisen (PvE) opgesteld (Jager, 2011). Dit PvE diende als leidraad voor het onderzoek (zie hoofdstuk 3 voor de onderzoeksvragen uit het PvE).

Het veldwerk is uitgevoerd op 10 en 11 januari 2012. De uitwerking vond plaats in januari en maart 2012. Tijdens het onderzoek is op een prettige wijze samengewerkt met de contactpersoon van de gemeente Deventer (drs. B. Vermeulen). De onderzoeksdocumentatie en het vondstmateriaal zullen te zijner tijd worden overgedragen aan het depot van de provincie Overijssel te Deventer.

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De KNA (versie 3.2), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtlijn. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde geologische en archeologische periodes. Achterin dit rapport worden enkele vaktermen beschreven (zie verklarende woordenlijst).

1.2 Administratieve gegevens

Gemeente: Deventer

Plaats: Lettele

Plangebied: Bathmenseweg

Onderzoeksgebied: het betreft de zuidwestelijke randzone van het plangebied

Centrumcoördinaten plangebied: 215.335/477.095

Centrumcoördinaten onderzoeksgebied: 215.273/477.097

ARCHIS-vondstmeldingsnummer: 419275

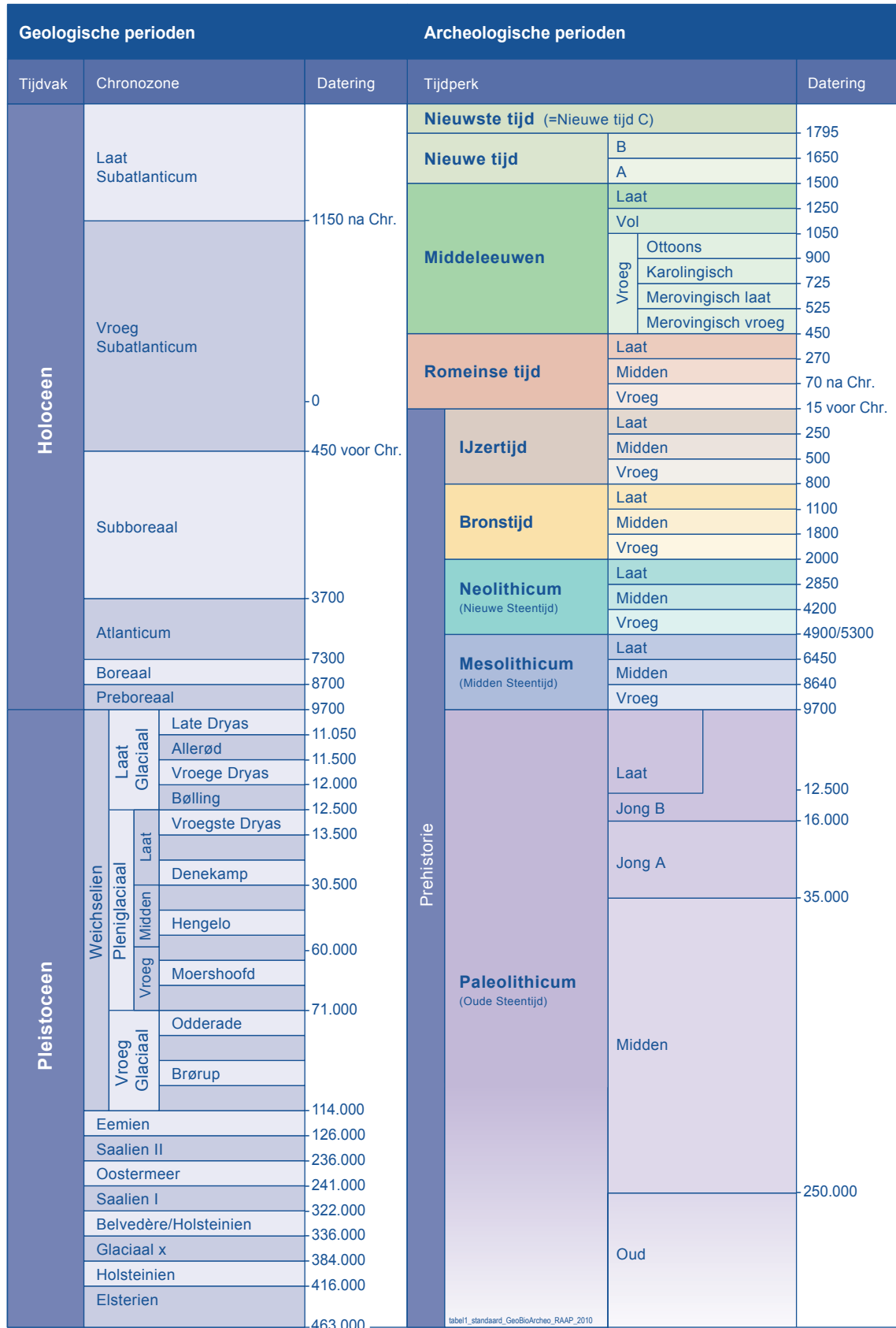
ARCHIS-waarnemingsnummer: nog niet bekend

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 49952

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd); inzet: ligging in Nederland (ster).

2 Bureauonderzoek

2.1 Aardkundige situatie

Het plangebied maakt deel uit van het dekzandlandschap dat tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien, is gevormd. Dekzand is tijdens het Laat Glaciaal door de wind afgezet. Binnen het dekzandlandschap kunnen, naar gelang de gradiënt en ligging, verschillende landschappelijke eenheden onderscheiden worden: dekzandruggen,- koppen, -welingen, -vlakten en -laagten. Het plangebied maakt deel uit van een zone met dekzandwelingen en strekt zich uit langs de flank van een dekzandrug (figuur 2). Volgens de bodemkaart (Hamming, 1983) wordt het noorden van het plangebied gekenmerkt door hoge zwarte enkeerdgronden (code zEZ21; grondwatertrap VII), terwijl het overige deel van het plangebied door veldpodzolgronden in beslag wordt genomen (code Hn21; grondwatertrap VI).

2.2 Voorafgaand onderzoek

Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek zijn twee archeologische adviesdocumenten opgesteld door de gemeente Deventer (Haveman, 2011a en 2011b). Uit het daarvoor uitgevoerde bureauonderzoek is naar voren gekomen dat in de zuidwestelijke randzone van het plangebied zich mogelijk sporen bevinden die verband houden met het historische erf Groot Koerkamp (figuur 3). De huidige boerderij ligt op nog geen 100 m ten zuidwesten van het plangebied. Mogelijk bevinden zich voorgangers van dit erf in de nabijheid van de huidige boerderij. Rond dergelijke oude erven wordt doorgaans een bufferzone van 100 m aangehouden, omdat zich hier voorgangers en bijgebouwen van een historisch gegroeid boerenerf kunnen bevinden. Het onderzoeksgebied ligt in deze bufferzone.

Voorts bevinden zich mogelijk restanten van een rooms-katholieke kapel uit de 19e eeuw in de zuidwesthoek van het plangebied (Haveman, 2011b). Het betreft een kapel die in 1819 is gebouwd en omstreeks 1855 is afgebroken. De exacte ligging van de kapel is moeilijk te achterhalen, omdat de projectie van historische kaarten op de huidige topografie gezien de geringe hoeveelheid aanknopingspunten lastig is. Vermoed wordt dat de kapel net onder de weg en in het perceel ten zuiden van de weg gezocht moet worden. Volgens ARCHIS zijn er binnen een straal van 500 m geen (andere) archeologische vindplaatsen bekend.

Aangezien er geen ingrijpende bodemverstoringen bekend zijn uit het plangebied en het gebied alleen gebruikt is voor landbouwkundige doeleinden is door de gemeente Deventer het besluit genomen om geen boringen uit te voeren en direct over te gaan tot een proefsleuvenonderzoek in het zuidwestelijke deel van het plangebied (Haveman, 2011a). Voor het overige deel van het plangebied geldt een lage of matige archeologische verwachting. Hier zijn geen aanbevelingen voor een archeologisch vervolgonderzoek gedaan.

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

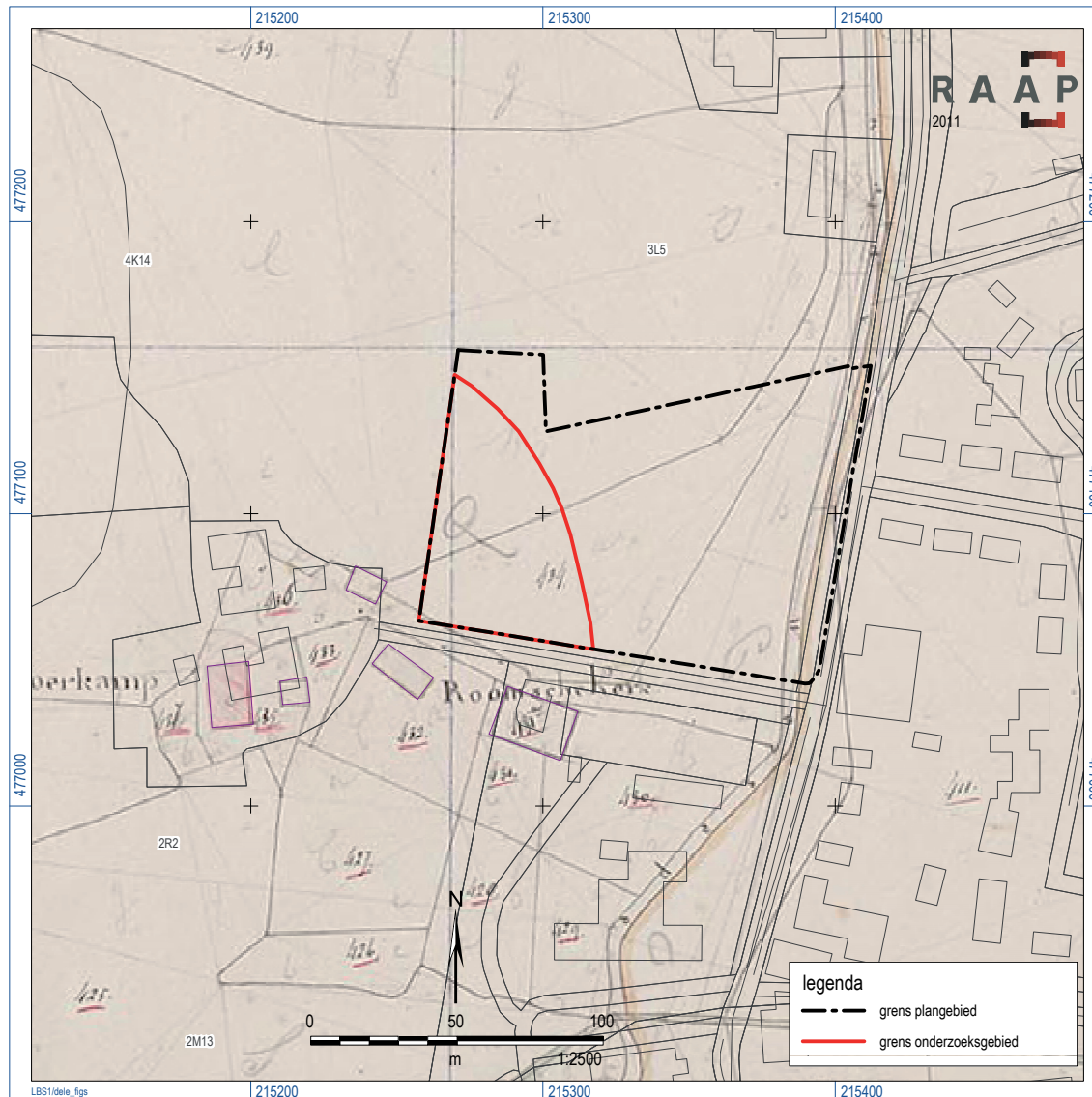
Figuur 2. Uitsnede uit de gedetailleerde geomorfologische kaart van Oost-Nederland met de ligging van het plangebied (Maas & Makaske, 2007).

2.3 Groot Koerkamp

Drs. L.J. Keunen

Verklaring van de naam

De naam Koerkamp verwijst naar het werkwoord coeren, hetgeen 'de wacht houden, waken, op de uitkijk staan' betekent (Verwijs & Verdam, 1998). In de Sallandse landweer stond dan ook een Koerhuis (Vermeulen, 2002, p. 28). Er is echter geen laatmiddeleeuwse landweer bekend die langs Koerkamp lag. De context van de betekenis van deze naam is in deze context dan ook nog onduidelijk.

Figuur 3. Het onderzoeksgebied ligt op nog geen 100 m afstand van de historische boerderij Groot Koerkamp (bron: Gemeente Deventer, 2012).

Middeleeuwse geschiedenis

Al in 1345 woonde er te Deventer een persoon met de naam Henricus Cuercamp (Cameraarsrekeningen Deventer, eerste deel (1887), p. 225-227, d.d. 1345). Henricus en zijn broer Conradus betaalden jaarlijks een bedrag voor onderhoud van drie spaarbogen in de stadsmuur van de Noordenberg (Cameraarsrekeningen Deventer, eerste deel (1887), p. 312, d.d. 1347; vriendelijke mededeling drs. M.H. Bartels, Deventer). Omstreeks 1397 woonde een zekere Herman toe Cuercampe op het erf (Stadsarchief Deventer, Oud Archief Deventer, periode Middeleeuwen, inventarisnr. 475, circa 1397). Het guith ter Kuirkampe (goed ter Koerkamp) was in 1399 met één waardeel in de Gooiermarke gewaard. Bovendien had dit goed ook van den Wolvepande nog een half waardeel. De Wolvepande komt in andere bronnen niet voor; de ligging ervan is dan ook onbekend (De Graaf, 1948, p. 5). Door die waardeelen had het erf stemrecht in de vergadering van de marke, waarin onder meer beslissingen werden genomen over beheer van de woeste gronden.

In de Middeleeuwen was de Koerkamp aan een aantal instituties verplicht afdrachten (in geld en/of natura, bijvoorbeeld oogstgewassen) te leveren. Zo moesten er in 1499-1500 drie verschillende afdrachten aan de bisschop van Utrecht geleverd worden. Dit is in vergelijking met andere afdrachtplichtige erven in de omgeving relatief weinig (Heeringa, 1926). De conclusie dat Koerkamp geen horige boerderij van de bisschop was, mogen we hier echter niet zo direct aan verbinden. Opvallend is wel, dat Koerkamp daarnaast ook een tijnsgoed was van de hertog van Gelre, dat onder de hof te Oxe hoorde, maar tijns moest afdragen op de hof te Bolderink in Epse (Gelders Archief, archief Gelderse Rekenkamer, inventarisnr. 415, fol. 92 e.v., d.d. 1548). Mogelijk was Koerkamp ooit een bisschoppelijk tafelgoed (een erf waaruit de bisschop inkomsten genereerde voor zijn eigen levensonderhoud). Het zal daarna echter door usurpatie (wederrechtelijke overname) in handen zijn gekomen van de graaf van Gelre. Die zal op een gegeven moment de lasten voor de hoevenaar hebben verminderd door het om te zetten van tafelgoed in een tijnsgoed. Een tijns was een vast jaarlijks bedrag, maar er waren geen sociaal-maatschappelijke plichten meer aan verbonden. Daardoor was de hoevenaar bijvoorbeeld niet meer verplicht te huwen met een dochter van een andere ondergeschikte van de graaf. Aangezien tafelgoederen tot de oudste erven in het huidige landschap horen, mogen we er ook hier vanuit gaan dat het erf tussen de 9e en 12e eeuw is gesticht.

Een nieuw buurerf

De eerste maal dat er in schriftelijke bronnen sprake is van een opgedeeld Koerkamp, was in 1610. Een scheidsrechtelijke uitspraak maakte toen een einde aan het geschil van de neven Derk Kockman en Willem van Brunsveld door het erf te verdelen in Groot en Klein Koerkamp. Of dat betekende dat er toen pas een tweede boerderij werd gebouwd om de opdeling in praktische zin gestalte te geven, is niet duidelijk (Gevers & Mensema, 1994). Het landschappelijke verschil in ligging (Groot Koerkamp aan een vruchtbaar dal met een kleidek, Klein Koerkamp aan een veld) maakt het aannemelijk dat Groot Koerkamp het oorspronkelijke erf was (Maas & Makaske, 2007).

Koerkamp was in 1520 nog eigendom van wat mogelijk de nazaten waren van de oorspronkelijke gebruikers. Dat wordt verondersteld, omdat zij de naam van het goed nog droegen. Mogelijk zijn zij het goed door een toegenomen welvaart gaan verpachten (Mensema, 1994, p. 13). Om deze veronderstelde stijging in welvaart te onderbouwen, is een nadere sociaal-economische studie nodig van de middeleeuwse families die de naam van het goed droegen, maar het niet daadwerkelijk bewerkten. De welvaart wordt bevestigd door het feit dat één van de erfdochteren, Suete Kuerkamp, aan het einde van de 15e eeuw priorin van het klooster Klaarwater bij Hattem was. Voor het bekleeden van een dergelijke functie was enig vermogen en status vereist. De priorin liet haar erfdeel na aan het klooster (Mensema, 1977, registnr. 109). De hoge maatschappelijke positie van de familie Kuerkamp leidde tot de vererving van Koerkamp op de Sallandse patriciërsfamilies Van Brunsveld en Kockman, waaraan zij verwant was (Mensema, 1977, registnr. 251). Uiteindelijk kocht gebruiker Hendricus Daggenvoorde het erf Groot Koerkamp in 1803 van de opvolgers van Kockman (Doc. Kloosterboer: Stadsarchief Deventer, Rechterlijk Archief Colmschate, inventarisnr. 68, fol. 369, d.d. 16-07-1803 en 30-04-1804). Klein Koerkamp werd in 1746 door de erfgenamen van Van Brunsveld verkocht aan Emanuel Emans, smid in Deventer (Doc. Kloosterboer: Stadsarchief Deventer, Rechterlijk Archief Colmschate, inventarisnr. 68, fol. 58, d.d. 10-09-1746). In 1811 ver-

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

kocht smid Hendrik Raland het aan de gebruiker, Garrit Klein Koerkamp (Doc. Kloosterboer: Stadsarchief Deventer, archief notaris H.W. van Marle te Deventer, inventarisnr. 19, akte 27, d.d. 18-03-1811).

Koerkamp diende in de periode van beperkte godsdienstvrijheid in de 17e en 18e eeuw als één van de schuilkerken van het schoutambt Colmschate. Uiteindelijk leidde dit in de vroege 19e eeuw tot de bouw van een kapel op het erf van Groot Koerkamp.

3 Doel en methoden van het onderzoek

3.1 Onderzoeksdoel en -vragen

Het inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven werd aanbevolen naar aanleiding van de resultaten van het bureauonderzoek ten behoeve van het adviesdocument (zie hoofdstuk 2), met het doel meer inzicht te verwerven in de precieze betekenis, ouderdom, omvang, diepteligging en kwaliteit (informatiegehalte) van het aanwezige bodemarchief.

De resultaten van het proefsleuvenonderzoek zijn bepalend voor de vraag hoe verder met deze archeologische waarden dient te worden omgegaan. Indien de vindplaatsen behoudenswaardig blijken te zijn, zal moeten worden beoordeeld of deze bij de inrichting van het terrein kunnen worden ingepast. Indien een dergelijke conserverende inrichting niet mogelijk is, dan komen de vindplaatsen mogelijk voor een opgraving in aanmerking.

Teneinde een goed afgewogen beslissing (selectiebesluit) door het bevoegd gezag mogelijk te maken, diende het onderzoek zicht tevens te richten op een aantal aanvullende aspecten ten aanzien van de archeologische grondsporen/resten. In het PvE zijn hiervoor specifieke onderzoeksvragen geformuleerd die door middel van het proefsleuvenonderzoek beantwoord dienen te worden (Jager, 2011):

1. Zijn in het plangebied archeologische grondsporen aanwezig die (mogelijk) bedreigd worden door de herinrichting van het gebied? Zo ja:
 - 1a. Wat is de aard en datering (periodisering) daarvan?
 - 1b. Wat is de verspreiding daarvan?
 - 1c. Wat is de diepteligging daarvan?
 - 1d. Wat is de gaafheid en conservering daarvan?
2. Welke materiaalcategorieën zijn aanwezig, wat is de vondstdichtheid en hoe is de conserveringstoestand?
3. Kunnen er structuren worden onderscheiden, en zo ja: waar bestaan die dan uit en welke functie kan hieraan worden toegekend?
4. Kunnen er specifieke activiteitenzones worden onderscheiden, en zo ja: waaruit bestaan die dan?
5. Is er in tijd en ruimte een fasering aan te brengen in de aangetroffen sporen? Zo ja, licht dit toe.
6. In welke mate kan aan de aangetroffen vondsten en sporen een ensemblewaarde worden toegekend?
7. Kunnen de aangetroffen sporen en/vondsten in verband worden gebracht het historische boerenhof Groot Koerkamp? Zo ja, licht dit toe.

8. Wat is er op historisch-geografisch gebied bekend van het erf Groot Koerkamp? Welke historische bronnen en oude kaarten zijn relevant voor de geschiedenis van de boerderij? In hoeverre is historisch-geografisch vervolgonderzoek zinvol?
9. Wat is de natuurlijke bodemgesteldheid en in welke mate is het onderzoeksgebied verstoord?
10. Op welke wijze beïnvloeden de fysisch-geografische en cultuurlandschappelijke situatie de verspreiding van (eventuele) grondsporen binnen het onderzoeksgebied?
11. Is in het onderzoeksgebied (c.q. plangebied) vervolgonderzoek noodzakelijk en welke methoden zouden hierbij kunnen worden ingezet? Anders gesteld: op welke manier dient bij eventuele graafwerkzaamheden met archeologische waarden te worden omgegaan?

3.2 Methoden

Aantal proefsleuven en afmetingen

In totaal zijn er vier proefsleuven aangelegd (figuur 4). De sleuven 1 t/m 3 werden doorsneden door een hek, waardoor deze sleuven uit twee delen bestaan en niet over de hele lengte (zoals voorgesteld in het puttenplan) zijn aangelegd. De totale lengte van de verschillende proefsleuven is als volgt: proefsleuf 1: 51 m; proefsleuf 2: 47 m; proefsleuf 3: 35 m; en proefsleuf 4: 21 m. De breedte van de sleuven bedraagt 4 m. Voorts zijn in overleg met de gemeente Deventer ter hoogte van de proefsleuven 3 en 4 kleine uitbreidingen aangelegd. Hierdoor is in totaal 668 m² onderzocht in plaats van de beoogde 656 m².

Plaatsing van de proefsleuven

De proefsleuven zijn, conform het PvE, grotendeels oost-west georiënteerd. Uitzondering hierop vormt het westelijke deel van sleuf 1, dat vanwege een hek langs de noordrand van de sleuf ietwat zuidoost-noordwest georiënteerd is. De afstand tussen de sleuven bedraagt 20 m.

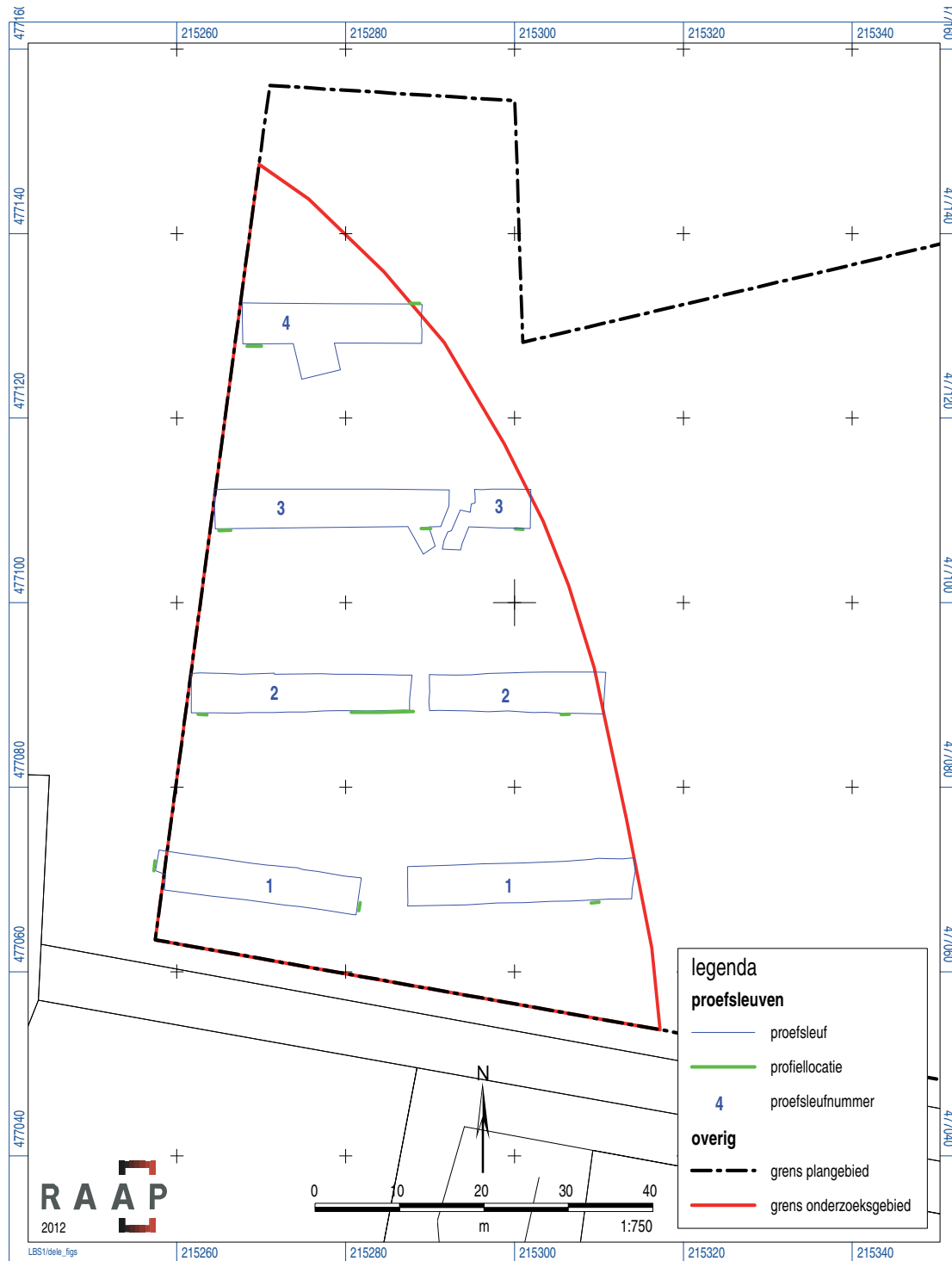
Opgravingsvlakken en profielen

In alle proefsleuven is één opgravingsvlak aangelegd in de top van de ongestoorde ondergrond. De diepte van de sleuven varieerde van 0,45 tot 0,7 m -Mv. De sporen zijn in een reeks genummerd. Bodemlagen zijn genummerd vanaf 1000, waarbij het eerste getal verwijst naar het putnummer. Per proefsleuf zijn meerdere profielkolommen (circa 1 m breed) gefotografeerd en getekend (schaal 1:20). Hierbij is een afstand van circa 20 m tussen de profielen aangehouden, waarbij tevens de informatiewaarde van de desbetreffende profiellocatie is meegewogen. Dit houdt in dat sommige profielen enkele meters verschoven zijn, omdat zij anders zouden samenvallen met een recente verstoring (zie figuur 4 voor de profiellocaties). Ter hoogte van de proefsleuven 1 en 4 is langs de westkant van deze sleuven een profiel tot ongeveer 2 m in de ongestoorde ondergrond doorgezet, maar door het hoge grondwaterpeil zijn beide profielen kort daarop ingezakt. Hierdoor konden ze niet worden gedocumenteerd. De vlakken zijn getekend en hoogtemetingen zijn verricht (beide in het Rijksdriehoeksnet) met behulp van een GPS.

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

Figuur 4. Ligging van de proefsleuven en profiellocaties.

Afwerking en behandeling van sporen en vondsten

De grondsporen zijn ingemeten en op de vlaktekening ingetekend. Vervolgens zijn enkele grondsporen gecoupeerd en gedocumenteerd. Een aantal sporen is, conform het PvE, afgewerkt. In totaal is circa 25% van de sporen gecoupeerd.

Bemonstering

Van twee houtskoolrijke sporen zijn monsters genomen (S 14 en 48). In overleg met het bevoegd gezag zijn deze monsters gezeefd met het oog op archeologische indicatoren. Het zeefresidu is behouden voor een eventuele ¹⁴C-datering.

Afwijkingen en aanpassingen van de onderzoeksstrategie

Tijdens het veldonderzoek is op de volgende punten afgeweken van de in het PvE vastgelegde onderzoeksstrategie:

- Proefsleuven 1, 2 en 3 bestaan uit twee delen in verband met een omheining die het onderzoeksgebied van noord naar zuid doorsnijdt. Hierdoor zijn de sleuven minder lang dan in het PvE beschreven.
- Het westelijke deel van proefsleuf 1 is niet geheel oost-west georiënteerd, wederom vanwege een hekwerk.
- Er hebben op twee locaties uitbreidingen plaatsgevonden van enkele vierkante meters om onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.
- Door deze uitbreidingen is uiteindelijk 668 m² blootgelegd in plaats van de beoogde 656 m².
- Alleen ter hoogte van de proefsleuven 1 en 4 is een profiel aangelegd tot circa 2 m in de ongestoorde ondergrond. Door de hoge grondwaterstand stortten beide profielen echter binnen korte tijd is. Omwille van de veiligheid is derhalve besloten af te zien van om de andere hiervoor aangewezen plekken soortgelijke profielen aan te leggen.

4 Resultaten

4.1 Fysisch-geografisch onderzoek

Geologie en geomorfologie

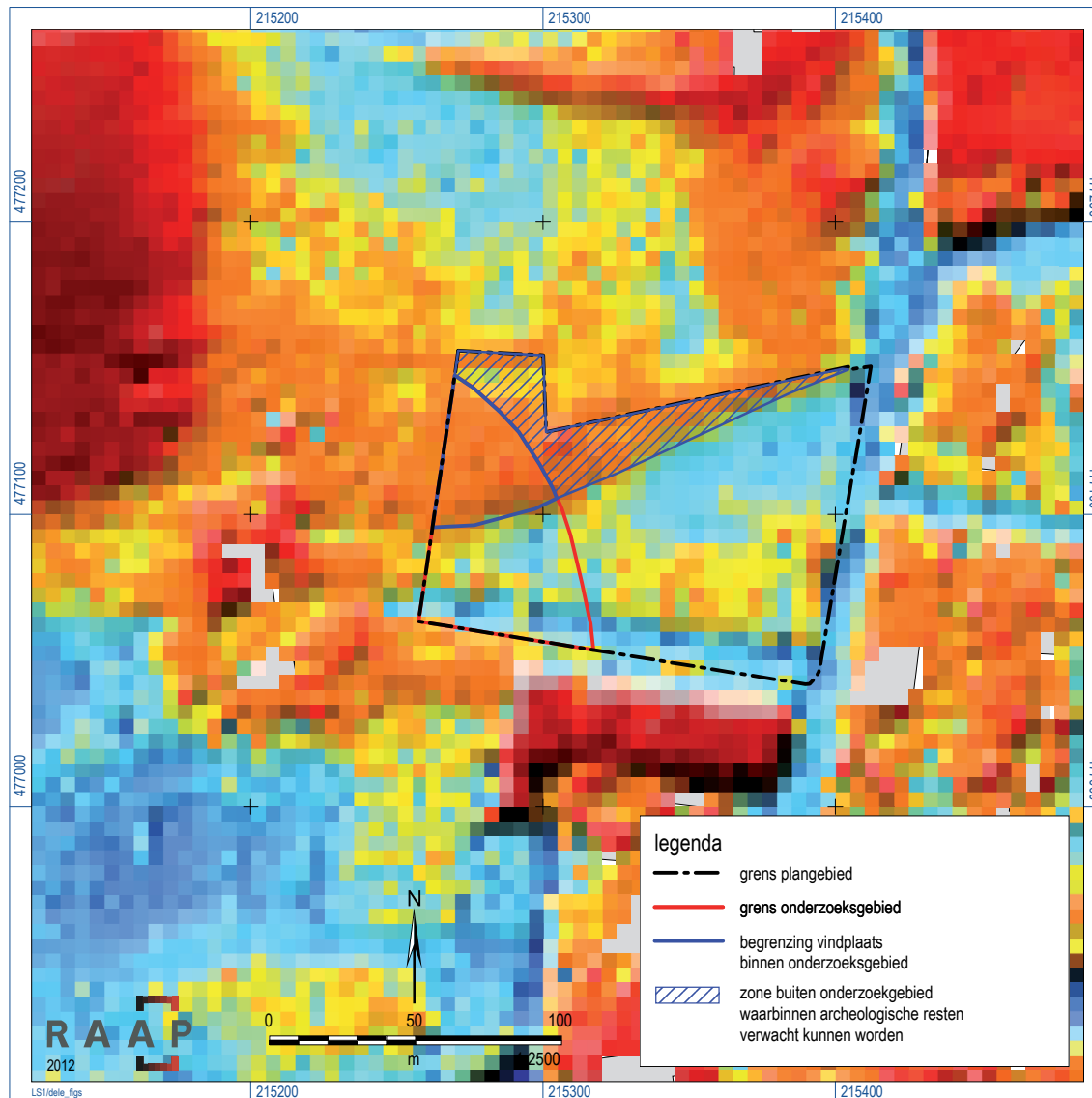
Het plangebied maakt deel uit van een zone met dekzandwelingen en strekt zich uit langs de flank van een dekzandrug (zie § 2.1 en figuur 2). De bodem in het plangebied bestaat volgens de bodemkaart grotendeels uit veldpodzolgronden. Ter hoogte van dekzandwelingen kan het grondwater zich over het algemeen al ondiep in de ondergrond manifesteren. Dit is gebleken uit het proefsleuvenonderzoek. Op het AHN is te zien dat het plangebied naar het noordwesten op loopt. Langs de zuidrand is het plangebied het laagst en ook in het noordoosten is een depressie aanwezig (figuur 5). Op de hogere delen van het plangebied (de noordrand) kunnen volgens de bodemkaart hoge enkeerdgronden verwacht worden. Dit bodemtype is typerend voor de hoger gelegen zandgronden in combinatie met eeuwenlange beakkering. Door eeuwenlange bemesting zijn op vele dekzandruggen plaggendecken ontstaan (zogenoemde hoge zwarte enkeerdgronden).

Bodemopbouw

De bouwvoor in het plangebied heeft een dikte van 25-40 cm. Deze verploegde en gehomogeniseerde bovenlaag is bruingrijs tot donkerbruingrijs van kleur, matig humeus en bestaat uit zwak tot licht siltig, matig fijn zand. In het zuiden van het plangebied, ter hoogte van proefsleuf 1, rust de bouwvoor direct op de ongestoorde C-horizont. Weliswaar is in het oostelijke deel van deze proefsleuf onder de bouwvoor een rommelige laag vastgesteld (van circa 30 cm dik), maar waarschijnlijk betreft het hier een ophogingslaag om ook de nattere delen van het land te kunnen gebruiken. Allen ter hoogte van proefsleuf 4 zijn in het westelijke deel van de werkput aanwijzingen voor een cultuurdek vastgesteld (figuur 6). Het gaat om een donkergrijsbruine, homogene laag die tot maximaal 60 cm -Mv reikt. In alle sleuven zijn restanten van een zwak ontwikkelde (en tevens verploegde) podzol vastgesteld. Ter hoogte van proefsleuf 3 kan bovendien nog een onderscheid worden gemaakt tussen een E- en een B-horizont (figuur 7). Gezien de relatief natte omstandigheden ter hoogte van het plangebied, mag worden aangenomen dat zich hier in de top van het dekzand een veldpodzol heeft ontwikkeld, zoals is aangegeven op de bodemkaart.

De C-horizont is tussen 30 en 70 cm -Mv vastgesteld. De hoogte van het vlak lag tussen 6,96 m +NAP (proefsleuf 2) en 7,63 m +NAP (proefsleuf 4). De C-horizont wordt gekenmerkt door zwak tot matig siltig, matig fijn, lichtgeelgrijs, ijzerhoudend zand. In het vlak tekenden zich leembandjes, humusvlekken en (plaatselijk) oerbanken af. Het aangetroffen zand is als dekzand geïnterpreteerd. Gelet op de aanwezige leembandjes gaat het om Oud Dekzand.

In de proefsleuven 1 en 4 zijn twee diepere profielen gegraven. Doordat deze zeer snel weer instortten was het niet mogelijk om een gedetailleerde profielopname te maken. Wel is geconstateerd dat zich op een dieper niveau grindlagen bevinden en het zand lemiger wordt.

Figuur 5. Het onderzoeksgebied geprojecteerd op een uitsnede van het AHN. De hoger gelegen delen zijn rood en oranje, de laag gelegen zones zijn blauw. Hiernaast geeft het figuur de begrenzing van de vindplaats binnen het onderzoeksgebied weer en de zone buiten het onderzoeksgebied waarin de aanwezigheid van archeologische resten niet geheel uitgesloten kan worden.

4.2 Archeologie

4.2.1 Grondsporen

Tijdens het onderzoek zijn in totaal 49 spoornummers uitgedeeld. Hierbij is spoornummer S 999 aan recente verstoringen gegeven. De aangetroffen grondsporen bestaan uit greppels, (paal) kuilen, verstoringen veroorzaakt door natuurlijke of dierlijke fenomenen en recente verstoringen (kaartbijlage 1).

Greppels

Er zijn in totaal vijftien greppels aangetroffen. Deze zijn zowel noordwest-zuidoost als noordoost-zuidwest georiënteerd. De begrenzingen van de greppels zijn scherp; de vulling is donkerbruingrijs

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

Figuur 6. Profielopname in proefsleuf 4.

Figuur 7. Profiel ter hoogte van proefsleuf 3 met resten van een E- en B-horizont.

Figuur 8. De twee (gecoupeerde) prehistorische hardkuilen.

tot donkergrijs. Hieruit kan worden afgeleid dat het om vrij jonge sporen gaat. Dit wordt bevestigd door vondsten uit de greppels, waarvan het oudste materiaal geplaatst uit de 17e eeuw stamt.

Het lijkt grotendeels om ontginningsgreppels te gaan. Deze zijn aangelegd om het land rondom de boerderij beter geschikt te maken voor de landbouw. Het is niet uitgesloten dat enkele greppels als perceelscheiding hebben gefungeerd. Aangezien het moeilijk is om de historische kaarten over de huidige topografie te plaatsen, kunnen hier geen concrete uitspraken over gedaan worden. Mogelijk dat S 1, 46 en 3 in proefsleuf 1 in relatie staan met de weg, die volgens historische bronnen van Groot Koerkamp naar Klein Koerkamp heeft gelopen. De greppels (waarbij S 1 en 46 een en dezelfde greppel zijn) hebben wellicht zelfs aan weerszijden van deze weg gelegen. De verschillende vullingen die in beide greppels zijn waargenomen, vormen een voorzichtige aanwijzing in die richting. Sporen van de weg zelf zijn overigens niet aangetroffen. Verder lijken S 32 (proefsleuf 3) en S 44 (proefsleuf 2) tot dezelfde greppel te behoren. Van een aantal greppels is door middel van coupes of met behulp van een zandguts de diepte bepaald. Voor deze informatie wordt verwezen naar bijlage 1.

Kuilen

Er zijn in totaal vier kuilen aan het licht gebracht. In proefsleuf 4 zijn twee oude (prehistorische) hardkuilen vastgesteld (S 24 en 48; figuur 8). Zij zijn lichtgrijs van kleur en bevatten houtskool. S 24 heeft een doorsnede van circa 40 cm (met een diepte van 15 cm), S 48 had een doorsnede van 50 cm en een diepte van 24 cm. Beide kuilen bevatten geen dateerbaar vondstmateriaal, maar op grond van de kleur en vage begrenzing van de kuiltjes, is het zeer waarschijnlijk dat het hier om sporen uit de Prehistorie (Mesolithicum?) gaat. De andere twee kuilen zijn donkerder van kleur.

Figuur 9. Coupe van een paalkuil horende bij de structuur.

Beide kuilen, S 12 en 14, kwamen tevoorschijn in proefsleuf 3. S 14 bestaat uit twee vullingen. Het spoor is circa 70 cm breed en heeft een diepte van 50 cm. Er is geen materiaal verzameld uit het spoor, maar op grond van de donkere vulling mag worden aangenomen dat het hier om een jonger spoor gaat. S 12 is niet gecoupeerd en loopt door in de putwand, waardoor de doorsnede van het spoor niet bepaald is. De vulling van deze kuil is donkerbruingrijs van kleur, hetgeen als een aanwijzing kan worden opgevat dat het ook hier om een kuil gaat waaraan geen hoge ouderdom kan worden toegekend.

Paalkuilen

Het onderzoek heeft in totaal 22 paalkuilen opgeleverd. Hiervan lijken S35 t/m 42 in proefsleuf 1 op grond van hun donkere kleur en vierhoekige vorm recent van aard te zijn. Coupes door twee van de sporen lieten zien aan dat het om ondiepe sporen gaat van (nog) slechts enkele centimeters. Er kan, gezien het onregelmatige verband waarbinnen de paalkuilen staan, geen functie aan de sporen toegekend worden.

De overige paalkuilen kwamen in proefsleuf 3 tevoorschijn. S15 t/m 17, 19, 21, 23 en 25 t/m 30 lijken een structuur te vormen. Deze is noordoost-zuidwest georiënteerd en bestaat, naar het zich laat aanzien, uit drie rijen palen. De onderlinge afstand tussen twee palen binnen een rij bedraagt circa 2,5 m. De afstand tussen twee rijen is gemiddeld 2,7 m. Het ziet ernaar uit dat beide kopse einden van deze structuur is aangetroffen. Naar alle waarschijnlijkheid gaat het om een (bij) gebouw met drie palenrijen met elk zeven palen. Ingangspartijen zijn niet vastgesteld. De paalkuilen hebben een ronde tot ovale vorm met een doorsnede van 30-40 cm. Eén paalkuil, S 17, is gecoupeerd. S 17 is komvormig en heeft een diepte van 12 cm (figuur 9). De sporen zijn donker

van kleur. Op grond hiervan gaat het vermoedelijk om sporen uit de Late Middeleeuwen (of misschien nog wel later).

Aangezien ter plekke in het geheel geen vondsten (bijvoorbeeld aardewerkscherven) zijn gedaan, is het waarschijnlijk dat het hier om een bijgebouw gaat (waar wellicht vee was ondergebracht). De lengte van het gebouw is circa 15 m, terwijl de breedte ruim 5 m is. Het is aannemelijk dat dit gebouw (een schaapskooi?) deel uitmaakte van het nabijgelegen erf Groot Koerkamp. Het is de vraag of de boerderij van destijds hier in de directe omgeving moet worden gezocht of dat deze destijds al ter hoogte van de huidige bebouwing lag. Omdat er verder geen vondsten zijn gedaan, heeft de laatste optie (vooralsnog) de beste papieren.

Naast bovengenoemde structuur is nog een andere paalkuil in proefsleuf 3 aangetroffen (S 22). Het betreft een rond spoor dat in de nabijheid van S 21 ligt. Het heeft een doorsnede van 15 cm en is donkerbruingrijs van kleur. De interpretatie van dit spoor is onduidelijk.

Verstoringsen veroorzaakt door natuurlijke of dierlijke fenomenen

Er zijn in totaal zes sporen aangetroffen, die na nader onderzoek natuurlijk van aard bleken te zijn (S 2, 4, 8 t/m 10 en 45). Zij zijn ontstaan door natuurlijke processen of zijn het gevolg van diergangen.

Recente verstoringen

Hieronder vallen alle sporen die niet in bovenstaande categorieën zijn ondergebracht. De verstoringen zijn verspreid over het plangebied aangetroffen en hebben spoornummer 999 gekregen. Zij hebben vermoedelijk te maken met activiteiten ten behoeve van de landbouw.

4.2.2 Vondsten

Aardewerk

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn veertien fragmenten aardewerk aangetroffen, waaronder een fragment bouwpuin. Het bouwpuin, een fragment baksteen, is afkomstig uit S 5 in proefsleuf 1. Het betreft een relatief zachte baksteen, wat een zeer recente datering minder waarschijnlijk maakt. Eerder wordt verwacht dat de baksteen afkomstig is van de kapel die in de nabijheid van het plangebied lag. Het verzamelde aardewerk is stamt eveneens uit de Nieuwe tijd (17e tot 20e eeuw). Naast vijf fragmenten witbakkend geglaazuurd aardewerk zijn een fragment steengoed, vier fragmenten industrieel wit, twee wandtegels en een recente dakpan geborgen. Het aardewerk is afkomstig uit verschillende greppels in de proefsleuven 1 en 2. In de andere proefsleuven zijn geen aardewerkscherven aan het licht gebracht.

Metaal

Tijdens de aanleg van de proefsleuven is met behulp van een metaaldetector, naast een aantal recente voorwerpen, één interessante metaalvondst gedaan. Het gaat om een bronzen munt. Hierop is nog duidelijk te zien dat het een halve cent uit het jaar 1885 betreft. Deze is aangetroffen in S 6, een greppel in proefsleuf 2.

Steen

Uit S 6 is een fragment leisteen afkomstig. Gelet op de datering van de munt die in hetzelfde spoor is aangetroffen, gaat het waarschijnlijk om een vondst uit de Nieuwe tijd.

Glas

Uit S 5 in proefsleuf 1 is een fragment groen glas afkomstig. Vermoedelijk maakt het fragment deel uit van een fles, die, op grond van het aangetroffen aardewerk in hetzelfde spoor, in de Nieuwe tijd kan worden geplaatst.

Ruimtelijke verspreiding van de vondsten

Het materiaal is afkomstig uit greppels in de proefsleuven 1 en 2 en aangetroffen tijdens de aanleg van het vlak. In de overige sleuven is geen archeologisch vondstmateriaal aangetroffen. In deze sleuven zijn ook minder (brede) greppels vastgesteld. De greppelsporen kunnen in verband worden gebracht met ontginningswerkzaamheden, kennelijk met als doel de grond beter geschikt te maken voor landbouwactiviteiten en wateroverlast te beperken. Ze corresponderen niet voor niets met het laagst gelegen deel van het onderzoeksgebied.

4.2.3 Interpretatie van de vindplaats

In de noordelijke helft van het onderzoeksgebied zijn archeologische sporen aangetroffen. In proefsleuf 4, die tevens op het hoogste deel van het onderzoeksgebied ligt, zijn twee hardkuilen blootgelegd die op grond van hun lichtgrijze kleur in de Steentijd kunnen worden geplaatst. De kuilen lijken geen deel uit te maken van een structuur. Eerder moet gedacht worden aan twee hardkuilen die mogelijk in het Mesolithicum gedateerd kunnen worden. Dergelijke kuilen worden vaker op dekzandruggen aangetroffen en getuigen van een kortstondig gebruik van de betreffende locatie.

In proefsleuf 3 zijn meerdere paalkuilen waargenomen die deel uitmaken van een noordoost-zuidwest georiënteerde structuur bestaande uit drie palenrijen. Het lijkt erop dat beide uiteinden van een gebouw zijn aangetroffen, hetgeen betekent dat de lengte ervan circa 15 m is. De structuur is ruim 5 m breed. De paalkuilen zijn donkerbruingrijs van kleur. Er zijn geen vondsten aangetroffen, maar op grond van de kleur van de paalkuilen is het waarschijnlijk dat het om een gebouw uit de Late Middeleeuwen gaat. Het ziet ernaar uit dat het gebouw ooit deel heeft uitgemaakt van de historische erf Groot Koerkamp. Daarbij moet niet zozeer worden gedacht aan een gebouw met een woonfunctie maar eerder aan een bijgebouw (schaapskooi of gebouw met soortgelijke functie).

Er lijkt ter plaatse dus sprake te zijn van (ten minste) twee archeologische activiteitenzones. De totale vindplaats is begrensd aan de hand van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek in combinatie met het AHN. De vindplaats, ofwel het hoger gelegen deel van het plangebied, heeft binnen het onderzoeksgebied een omvang van circa 0,13 hectare (kaartbijlage 1). Verwacht wordt dat zich in de ondergrond nog meer archeologisch waardevolle resten bevinden. Het kan daarbij gaan om sporen resten die verband houden met het historische erf Groot Koerkamp, evenals sporen uit een veel verder verleden (de Steentijd). Er moet daarbij, gelet op de hoogteligging,

rekening mee worden gehouden dat de sporen zich voortzetten tot buiten het onderzochte deel, in het resterende deel van het plangebied (figuur 5). De aanwezigheid van archeologische resten kan hier in een zone met een grootte van circa 0,19 hectare niet worden uitgesloten.

Er zijn binnen de grenzen van het onderzoeksgebied geen duidelijke aanwijzingen in de vorm van grondsporen vastgesteld die verband houden met de kapel uit de 19e eeuw. De exacte ligging van dit gebouw is niet precies bekend.

4.3 Waardering

Methode

De waardstelling is uitgevoerd conform de KNA (versie 3.2; www.sikb.nl). In de KNA worden de criteria genoemd voor de waardering van archeologische vindplaatsen. Men maakt hierbij onderscheid in de belevingswaarde, de fysieke kwaliteit en de inhoudelijke kwaliteit van een vindplaats. Aan de criteria wordt een waarde toegekend. Deze waarden, waarbij de scores 1, 2 en 3 staan voor 'laag', 'midden' en 'hoog', worden weergegeven in een tabel.

Belevingswaarde is slechts van belang voor zichtbare archeologische monumenten en derhalve voor onderhavig onderzoek niet relevant.

De mate waarin archeologische overblijfselen nog intact en in hun oorspronkelijke positie aanwezig zijn, geeft een indruk van de fysieke kwaliteit van een vindplaats. Hierbinnen wordt onderscheid gemaakt tussen de criteria gaafheid (de mate van niet verstoord zijn en de stabiliteit van de fysieke omgeving) en conservering (de mate waarin archeologisch vondstmateriaal bewaard is gebleven).

De vindplaatsen worden op basis van hun fysieke kwaliteit als 'in principe behoudenswaardig' aangemerkt als de criteria gaafheid en conservering samen bovengemiddeld (5 of 6 punten) scoren. Bij een middelmatige tot lage score (4 punten of minder) wordt naar de inhoudelijke kwaliteitscriteria gekeken om te bepalen of het terrein toch behoudenswaardig is. Indien te verwachten is dat op een van de inhoudelijke criteria 'hoog' wordt gescoord, wordt de vindplaats 'in principe behoudenswaardig' geacht. Dit 'vangnet' heeft tot doel ervoor te zorgen terreinen die van beperkte fysieke kwaliteit zijn, maar desondanks inhoudelijk van groot belang, niet negatief scoren.

Vindplaatsen die op grond van hun fysieke kwaliteit als 'in principe behoudenswaardig' zijn aangemerkt, worden vervolgens gewaardeerd op hun inhoudelijke kwaliteit. Bij waardering op basis van inhoudelijke kwaliteit wordt eerst een afweging gemaakt op basis van de eerste drie criteria: zeldzaamheidswaarde (de mate waarin een bepaald type monument schaars is of is geworden voor een periode of in een gebied), informatiewaarde (de betekenis van een monument als bron van kennis over het verleden) en ensemblewaarde (de meerwaarde die aan een monument wordt toegekend op grond van de mate waarin sprake is van een archeologische context en van een landschappelijke context).

Bij een bovengemiddelde totaalscore van 7 punten of meer wordt de vindplaats als behoudenswaardig aangemerkt. Bij vindplaatsen met een lagere inhoudelijke waardering (minder dan 7 punten) wordt nagegaan of het criterium representativiteit van toepassing is. Zo ja, dan wordt een voorstel gedaan voor een als behoudenswaardig aan te merken steekproef per criterium.

Waardering vindplaats Bathmenseweg

De vindplaats in het onderzoeksgebied kan als behoudenswaardig worden gekwalificeerd. In tabel 2 is aangegeven op grond van welke criteria besloten is om de vindplaats als zodanig aan te merken.

Beleving

Aan de belevingswaarde (criteria schoonheid en herinneringswaarde) is geen score toegekend, aangezien de resten niet zichtbaar zijn in het landschap.

Fysieke kwaliteit

Ter hoogte van de aangetroffen paalsporen en (mesolithische?) kuiltjes (aangeduid als de vindplaats) wordt de bodem gekenmerkt door een bouwvoor, met daaronder een (verploegde) restant van een veldpodzol. In proefsleuf 4 lijkt deels sprake te zijn van een cultuurdek. Het ziet ernaar uit het bodemprofiel door de landbouwactiviteiten verploegd is geraakt. Ondiepe sporen zijn hierbij vermoedelijk verstoord geraakt. Verder zijn enkele recente verstoringen blootgelegd. In proefsleuf 4 is tevens een deel van een greppel aangetroffen, die op grond van de kleur van de vulling vermoedelijk uit de Nieuwe tijd stamt.

Al met al kan gesteld worden dat het met de gaafheid van de vindplaats relatief goed gesteld is. De aangetroffen grondsporen zijn goed bewaard gebleven en laten zich in het vlak goed herkennen. Het ziet ernaar uit dat ze alleen zijn afgetopt als gevolg van het agrarisch grondgebruik (ontginnings- en landbouwactiviteiten). Er zijn geen grootschalige (vlakdekkende) verstoringen aangetroffen.

Organische resten (botmateriaal e.d.) zijn niet aangetroffen. Er kan derhalve geen uitspraak gedaan worden over de conserveringstoestand van deze vondstcategorie. Gelet op de bodemsamenstelling is de kans op het aantreffen van (onverkoold) organisch materiaal gering. Organische resten blijven doorgaans slecht bewaard in relatief droge zandgronden. In het plangebied kan alleen in diep ingegraven grondsporen organisch vondstmateriaal worden verwacht.

Inhoudelijke kwaliteit

De eerste drie kwaliteitscriteria (zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde) leveren een gezamenlijke score op van 7 punten. Het aspect zeldzaamheid scoort middelmatig. Zowel mesolithische hardkuilen als resten die deel uitmaken van een middeleeuwse boerenerf zijn in het Oost-Nederlandse zandgebied geen zeldzaamheid, maar in de omgeving van het plangebied zijn dergelijke sporen nog niet eerder aan het licht gebracht.

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

Waarde	Criteria	Scores		
		Hoog	Midden	Laag
Beleving	Schoonheid	wordt niet gescoord		
	Herinneringswaarde	wordt niet gescoord		
Fysieke kwaliteit	Gaafheid		2	
	Conservering		2	
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid		2	
	Informatiewaarde	3		
	Ensemblewaarde		2	
	Representativiteit	n.v.t.		

Tabel 2. Waardering van de vindplaats conform de KNA.

Gezien tegen deze achtergrond is de informatiewaarde hoog. Aangenomen mag worden dat de aangetroffen structuur deel uitmaakt van het boerenerf waaraan de naam Groot Koerkamp is gegeven. Deze vondst werpt mogelijk meer licht op de geschiedenis van dit erf. De prehistorische kuil-tjes laten zien dat hier in het verre verleden (in de Steentijd) ook activiteiten hebben plaatsgevonden. In de directe omgeving van het plangebied zijn nog niet eerder dit soort waarnemingen gedaan. De kans is groot dat elders op het hoger gelegen deel van het plangebied meer van dit soort vondsten kunnen worden gedaan.

De ensemblewaarde van de vindplaats betreft de meerwaarde die wordt toegekend aan een monument op grond van een archeologische en landschappelijke context. In het geval van de onderhavige vindplaats is de synchrone context middelmatig. In de directe omgeving zijn (nog) geen andere, duidelijke aanwijzingen voor een voorganger van het historische erf of activiteiten in de Prehistorie aangetroffen (archeologische context). Zoals gesteld moet er serieus rekening mee worden gehouden dat de vindplaats zich voortzet buiten het onderzoeksgebied, i.c. het hoger gelegen terrein van het plangebied. Gezien de ligging van het plangebied in het zandgebied van Oost-Nederland (landschappelijke context) kan ervan uitgegaan worden dat ecologische resten, aan de hand waarvan de ontwikkeling van landschap en vegetatie door de tijd te reconstrueren zijn, alleen in verkolde vorm goed bewaard zijn gebleven.

De vindplaats kan op basis van de fysieke en inhoudelijke kwaliteit als behoudenswaardig worden aangemerkt.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek in het westelijke deel van het plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer, is vastgesteld dat zich in de noordelijke helft van het onderzochte gebied archeologische resten bevinden die in archeologische zin als vindplaats kunnen worden beschouwd. Naast twee kuilen, die een prehistorische oorsprong hebben, is hier ook een gebouwstructuur aangetroffen die vermoedelijk verband houdt met het historische erf Groot Koerkamp uit de Late Middeleeuwen. Een jongere datering kan overigens niet worden uitgesloten.

Op de specifieke onderzoeksvragen in het PvE kunnen de volgende antwoorden worden gegeven:

1. Zijn in het plangebied archeologische grondsporen aanwezig die (mogelijk) bedreigd worden door de herinrichting van het gebied? Zo ja:

1a. Wat is de aard en datering (periodisering) daarvan?

Bij het proefsleuvenonderzoek zijn twee haardkuilen aan het licht gebracht, die op grond van hun lichtgrijze kleur in de Prehistorie (Mesolithicum?) gedateerd worden. Ze houden vermoedelijk verband met een kortstondig verblijf op dit deel van de rug. Daarnaast zijn er meerdere paalkuilen opgetekend, die deel uitmaken van een noordoost-zuidwest georiënteerde structuur bestaande uit drie palenrijen. Op grond van de relatief donkere kleur (en de vrij scherpe begrenzing) gaat het hier waarschijnlijk om een structuur uit de Late Middeleeuwen.

1b. Wat is de verspreiding daarvan?

De archeologische sporen zijn aangetroffen in de noordelijke helft van het onderzoeksgebied. Dit deel ligt hoger ten opzichte van de zuidelijke helft van het onderzoeksgebied. De vindplaats (lees: het hoger gelegen terreindeel binnen het onderzoeksgebied) heeft een grootte van circa 0,13 hectare.

1c. Wat is de diepteligging daarvan?

De archeologische sporen zijn aangetroffen in de top van de ongestoorde ondergrond, de C-horizont. Deze bevindt zich op een diepte van 50-60 cm -Mv.

1d. Wat is de gaafheid en conservering daarvan?

Al met al kan gesteld worden dat de sporen redelijk goed bewaard zijn. Over de conserveringsgraad kunnen geen concrete uitspraken worden gedaan, maar het is, gelet op de bodemsamenstelling, niet waarschijnlijk dat, behoudens in diep ingegraven grondsporen, (onverbrand) organisch materiaal bewaard is gebleven.

2. Welke materiaalcategorieën zijn aanwezig, wat is de vondstdichtheid en hoe is de conserveringstoestand?

Tijdens het onderzoek zijn veertien fragmenten aardewerk, een stuk metaal, een fragment daklei en een fragment glas aangetroffen. Al het materiaal stamt uit de Nieuwe tijd (17e tot 20e eeuw). Het materiaal is afkomstig uit greppels in de proefsleuven 1 en 2 en is geborgen bij de aanleg van het vlak. In de overige sleuven is geen archeologisch vondstmateriaal aangetroffen. In deze sleuven zijn ook minder (brede) greppels vastgesteld. Voor de conserveringstoestand wordt verwezen het antwoord op vraag 1d.

3. Kunnen er structuren worden onderscheiden, en zo ja: waar bestaan die dan uit en welke functie kan hieraan worden toegekend?

In proefsleuf 3 zijn meerdere paalkuilen geregistreerd die deel uitmaken van een noordoost-zuidwest georiënteerde structuur, bestaande uit drie palenrijen. Het lijkt erop dat beide kopse kanten van het gebouw zijn blootgelegd, hetgeen betekent dat de lengte van het gebouw circa 15 m is. De breedte is ruim 5 m. Sporen van ingangen zijn overigens niet aangetroffen.

De paalkuilen zijn donkerbruingrijs van kleur. Op grond van de kleur van de paalkuilen (en de scherpe begrenzing) is het aannemelijk dat het om een gebouw uit de Late Middeleeuwen (of daarna) gaat. Vermoedelijk gaat het om een bijgebouw dat deel uitmaakte van het erf Groot Koerkamp. Vermoedelijk heeft het gebouw dienst gedaan als stalling voor het vee of betreft het een schaapskooi. Het ontbreken van vondsten ter plekke is een aanwijzing dat het niet om een gebouw met een woonfunctie gaat. Het is de vraag of de boerderij hier in de directe omgeving moet worden gezocht of dat deze destijds al ter hoogte van de huidige bebouwing lag. Omdat er verder geen vondsten zijn gedaan, heeft de laatste optie (vooralsnog) de beste papieren.

4. Kunnen er specifieke activiteitzones worden onderscheiden, en zo ja: waaruit bestaan die dan?

Binnen het onderzoekgebied lijkt sprake te zijn van (ten minste) twee zones met archeologische sporen, hetgeen betekent dat er ook sprake is van twee activiteitzones. Aangenomen wordt dat de prehistorische paalkuilen overblijfselen zijn van een kortstondige activiteit (bijvoorbeeld een jachtkampje) en de aangetroffen structuur onderdeel is van het historische erf Groot Koerkamp.

5. Is er in tijd en ruimte een fasering aan te brengen in de aangetroffen sporen? Zo ja, licht dit toe.

Er zijn zowel sporen uit de Prehistorie aangetroffen als sporen uit (vermoedelijk) de Middeleeuwen. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat er een verband tussen bestaat.

6. In welke mate kan aan de aangetroffen vondsten en sporen een ensemblewaarde worden toegekend?

Het is aannemelijk dat er een verband bestaat tussen de gebouwsporen en het historische erf Groot Koerkamp. Gezien tegen deze achtergrond kan aan deze sporen een ensemblewaarde worden toegekend.

7. *Kunnen de aangetroffen sporen en/vondsten in verband worden gebracht het historische boerenerf Groot Koerkamp? Zo ja, licht dit toe.*

Aangenomen wordt dat de aangetroffen structuur deel uitmaakt van het boerenerf van een voorganger van de boerderij. Gezien de grootte van de structuur wordt hierbij eerder aan een schuur gedacht dan aan een woonhuis. Aangezien er geen vondsten zijn verzameld blijft de datering van de structuur (vooralsnog) onbekend. Een datering in de Middeleeuwen is echter het meest waarschijnlijk. Het vondstmateriaal buiten de grenzen van de vindplaats dateert uit de Nieuwe tijd en kan eveneens in verband worden gebracht met het boerenerf, maar dan meer met activiteiten die tot doel hadden de structuur en het gebruik van de grond ter plaatse te verbeteren.

8. *Wat is er op historisch-geografisch gebied bekend van het erf Groot Koerkamp? Welke historische bronnen en oude kaarten zijn relevant voor de geschiedenis van de boerderij? In hoeverre is historisch-geografisch vervolgonderzoek zinvol?*

De naam Koerkamp verwijst naar het werkwoord coeren, hetgeen 'de wacht houden, waken, op de uitkijk staan' betekent. De context van de betekenis van deze naam is momenteel nog onduidelijk. Al in 1345 woonde er te Deventer een persoon met de naam Henricus Cuercamp. Omstreeks 1397 woonde een zekere Herman toe Cuercampe met zekerheid op het erf. Het erf Koerkamp was in 1520 nog eigendom van (de nazaten waren van de oorspronkelijke) Koerkamp. Een schriftelijke bron uit 1610 maakt melding van de opdeling van het erf in Groot en Klein Koerkamp. Het is niet duidelijk of er toen pas een tweede boerderij werd gebouwd. De ligging van Groot Koerkamp aan een vruchtbaar dal met een kleidek en van Klein Koerkamp aan een veld maakt het aannemelijk dat het eerste het oorspronkelijke erf was. Koerkamp diende in de periode van beperkte godsdienstvrijheid in de 17e en 18e eeuw als schuilkerk. Uiteindelijk leidde dit in de vroege 19e eeuw tot de bouw van een kapel op het erf van Groot Koerkamp.

Over het erf Koerkamp is inmiddels dankzij talloze bronnen, waaronder een aantal middeleeuwse bronnen, veel bekend. Deze middeleeuwse bronnen, die veelal nog slecht ontsloten zijn, zouden ons wellicht nog meer informatie kunnen geven. Deze bronnen bevinden zich in het hertogelijk archief, dat in het Gelders Archief in Arnhem wordt bewaard. Verder is de grote hoeveelheid bronnen uit de 19e en 20e eeuw over de bouwgeschiedenis van de boerderij nog maar ten dele onderzocht. Voor kaartmateriaal moeten we ons helaas beperken tot kadastrale minuutplannen uit de 19e eeuw, omdat er geen ouder kaartmateriaal van het gebied bekend is. Het archief van het kadaster kan bijvoorbeeld antwoord geven op de vraag of er ooit een stuk van de begraafplaats is afgenomen voor de aanleg van het toegangspad naar de boerderij. Dat kan van belang zijn voor de bepaling van de precieze ligging van de oude kapel. Op basis van een referentie aan de begraafplaats lijkt het er vooralsnog op dat de kapel deels onder en grotendeels ten zuiden van de weg gezocht moet worden.

9. *Wat is de natuurlijke bodemgesteldheid en in welke mate is het onderzoeksgebied verstoord?*

Tijdens het onderzoek is in het plangebied een bouwvoor van 25-40 cm dik vastgesteld. Alleen ter hoogte van proefsleuf 4 zijn in het westen van de put aanwijzingen voor een cultuurdek aangetroffen. In alle proefsleuven is in de ondergrond een zwak ontwikkelde (en tevens ver-

ploegde) veldpodzolbodem vastgesteld. Ter hoogte van proefsleuf 3 kan onderscheid gemaakt worden tussen een E- en een B-horizont. De diepte van de C-horizont varieert van 30 tot 70 cm -Mv. De minerale ondergrond bestaat uit (Oud) Dekzand.

10. Op welke wijze beïnvloeden de fysisch-geografische en cultuurlandschappelijke situatie de verspreiding van (eventuele) grondsporen binnen het onderzoeksgebied?

Wat betreft de fysisch-geografische situatie kan gesteld worden dat er binnen het onderzoeksgebied sprake is van een lager gelegen gebied (de zuidelijke helft van het onderzoeksgebied) en een hoger gelegen deel (de noordelijke helft). De archeologisch relevante grondsporen bevinden zich allemaal in het laatstgenoemde gebiedsdeel. Het lager gelegen deel was waarschijnlijk te nat om hier door de eeuwen heen goed gebruik van te kunnen maken. Pas nadat de structuur ervan was verbeterd, kon dit deel ook ten volle worden benut.

11. Is in het onderzoeksgebied (c.q. plangebied) vervolgonderzoek noodzakelijk en welke methoden zouden hierbij kunnen worden ingezet? Anders gesteld: op welke manier dient bij eventuele graafwerkzaamheden met archeologische waarden te worden omgegaan?

Zie § 7.2.

7.2 Aanbevelingen

Op grond van de waardering conform de KNA (zie § 4.3 en tabel 2) is de vindplaats als behoudenswaardig aangemerkt. Ter hoogte van de vindplaats wordt dan ook met het oog op de al aangetroffen grondsporen en de mogelijk aanwezige resten elders ter hoogte van de vindplaats aanbevolen om, door middel van planaanpassing, bodemingrepen dieper dan 30 cm -Mv te vermijden. Dit om de archeologische resten te behouden. Indien behoud van de vindplaats niet mogelijk is, wordt aanbevolen om een vervolgonderzoek te laten plaatsvinden in de vorm van een opgraving. Geadviseerd wordt om deze opgraving plaats te laten vinden ter hoogte van de bouwputten en het cunet van de wegen met de bijbehorende nutsvoorzieningen. Bij de aanleg van wegen, nutsvoorzieningen e.d. vinden activiteiten plaats die dieper gaan dan de bouwvoor. Voor- en achtertuinen als ook de cunetten ten behoeve van de huisaansluitingen hoeven niet nader onderzocht te worden. Wel moeten eventuele plattegronden geheel opgegraven worden, wat wil zeggen dat er mogelijk een uitbreiding van de opgraving moet plaatsvinden buiten de contouren van de zones die onderzocht dienen te worden. Een opgraving behoort conform de KNA (versie 3.2) plaats te vinden op basis van een PvE. Dit PvE dient voor aanvang van het onderzoek te worden opgesteld door een senior-archeoloog.

Voor het overige deel van het onderzoeksgebied wordt geen verder onderzoek aanbevolen. Er zijn hier geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van archeologische resten. Het betreft een lager liggend deel in het landschap dat in het verleden minder geschikt was voor bewoning en landbouwactiviteiten. Indien hier bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien in 2007) aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cul-

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

tuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Het deel van het plangebied buiten de grenzen van het onderzoeksgebied is op grond van een lage of matige verwachting al eerder vrijgegeven door de gemeente Deventer (Haveman, 2011). Op grond van de resultaten van onderhavig onderzoek wordt opgemerkt dat ter hoogte van het hoger liggende gedeelte langs de noordrand van het plangebied (met een oppervlak van circa 0,19 hectare), waarvoor een matige verwachting geldt, de aanwezigheid van archeologische resten niet geheel uitgesloten kan worden.

Op basis van de bevindingen van dit onderzoek neemt de gemeente Deventer een selectiebesluit (contactpersoon drs. B. Vermeulen).

Literatuur

- Gevers, A.J. & A.J. Mensema**, 1994. *Inventaris van het huisarchief Vilsteren, 1441-1973*. Rijksarchief in Overijssel, Zwolle.
- Graaf, J. de**, 1948. *Markeregten van Gooi. Overijsselsche stad-, dijk- en markeregten, derde deel, twintigste stuk*. Vereniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, Zwolle.
- Hamming, C.**, 1983. *Bodemkaart van Nederland 1:50.000; 27 Oost Heerde: herziene uitgave*. Stiboka, Wageningen.
- Haveman, E.**, 2011a. Bathmenseweg-Oude begraafplaats, Lettele: bouwrijp maken en nieuwbouw woningen *Archeologisch beleidsadvies* 434. Gemeente Deventer.
- Haveman, E.**, 2011b. Uitbreiding woningbouw Lettele: actualisering bestemmingsplan. *Archeologisch beleidsadvies* 386. Gemeente Deventer.
- Heeringa, K.**, 1926. *Rekeningen van het Bisdom Utrecht 1378-1573*. Drie delen. Historisch Genootschap/Kemink & Zoon, Utrecht.
- Jager, S.W.**, 2011. Programma van Eisen inventariserend veldonderzoek (proefsleuven) plangebied Bathmense Weg te Lettele, gemeente Deventer. *RAAP-PvE* 1023. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Maas, G.J. & B. Makaske**, 2007. *Het natuurlijke landschap van Oost-Nederland. Geomorfologische detailkarteringen van de gebieden Deventer-Colmschate, Neede-Eibergen, Markelo-Rijssen, Zutphen-Warnsveld en Ruurlo*. Intern rapport. Alterra, Wageningen.
- Mensema, A.J.**, 1977. *Inventaris van het archief van het Huis Oldhagensdorp te Vollenhove 1262-1862*. Twee delen. Rijksarchief in Overijssel, Zwolle.
- Mensema, A.J.**, 1994. *Schattingsregister van Salland 1520*. Twee delen. Uitgaven van het Rijksarchief in Overijssel, nummer 42. Rijksarchief in Overijssel, Zwolle.
- Vermeulen, B.**, 2002. Het middeleeuwse tolhuis en de middeleeuwse landweer aan de Snipperlingsdijk te Deventer. *Rapportages Archeologie Deventer* 10. Gemeente Deventer.
- Verwijs, E. & J. Verdam**, 1998. *Middelnederlandsch Woordenboek*. Uitgave op cd-rom. SDU Uitgevers, 's-Gravenhage.

Gebruikte afkortingen

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvE	Programma van Eisen
S	spoor(nummer)
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Verklarende woordenlijst

afzetting

Neerslag of bezinking van materiaal.

B-horizont

Inspoelingslaag van een podzolbodem.

C-horizont

Horizont die niet of weinig is veranderd door bodemvorming; het oorspronkelijke moedermateriaal.

cultuurdek

30 tot 50 cm dikke cultuurlaag, soms opgebracht (vergelijkbaar met een es, maar minder dik), soms ontstaan door diepploegen.

cultuurlaag

Bodemhorizont met sporen van menselijke activiteiten (schopsteken, artefacten), echter zonder duidelijke bewoningssporen.

dekzand

Fijnzandige afzettingen die onder periglaciale omstandigheden voornamelijk door windwerking ontstaan zijn; de dekzanden van het Weichselien vormen in grote delen van Nederland een 'dek' (Saalien: Formatie van Eindhoven; Weichselien: Formatie van Twente).

E-horizont

Uitspoelingslaag van een podzol.

enkeerdgronden

Dikke eerdgrond (= laag met donkere, min of meer rulle grond, met organische en anorganische bestanddelen) ontwikkeld op zandgrond onder invloed van de mens; worden ook wel essen genoemd.

grondwatertrap

Traject tussen de gemiddeld hoogste en de gemiddeld laagste grondwaterstand.

leem

Grondsoort die wordt gekenmerkt door een hoog siltgehalte (bodemdeeltjes tussen 0,002 en 0,05 mm).

marke

Collectief van boeren die gezamenlijk het beheer en gebruik van gemeenschappelijke grond reguleerden. Ook gebruikt om het gebied dat bij een dorp hoort mee aan te duiden.

periglaciaal

Heeft betrekking op de stroken rondom het door landijs bedekte gebied, op het daarop heersende klimaat en op kenmerkende verschijnselen in dit gebied.

plaggendek

Oud verhoogd bouwland, ontstaan door ophoging ten gevolge van bemesting. Voor de bemesting werden plaggen of met zand vermengde potstalmest opgebracht.

podzol

Bodem met een uitspoelingslaag (E-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont). Het proces van het uitloggen van de E-horizont en de vorming van een B-horizont door inspoeling van amorfe humus en ijzer wordt podzolering genoemd.

Prehistorie

Dat deel van de geschiedenis waarvan geen geschreven bronnen bewaard zijn gebleven.

silt

Gronddeeltjes ter grootte van 0,002 tot 0,05 mm.

tijns

Recht op ontvangst van een bepaald bedrag over een zeker stuk land. Vaak óf een aanwijzing voor een uitgifte van woeste grond door de tijnsrechthebbende ter ontginning, of een omzetting van horig goed of leengoed in een goed met een lichtere juridische last.

waardeel

Aandeel in een marke. Eigenaars van een gewaard erf hadden stemrecht in de vergadering van de marke.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

- Figuur 1.** Ligging van het plangebied (rood omlijnd); inzet: ligging in Nederland (ster).
- Figuur 2.** Uitsnede uit de gedetailleerde geomorfologische kaart van Oost-Nederland met de ligging van het plangebied (Maas & Makaske, 2007).
- Figuur 3.** Het onderzoeksgebied ligt op nog geen 100 m afstand van de historische boerderij Groot Koerkamp (www.watwaswaar.nl, kadastraal minuutplan 1832).
- Figuur 4.** Ligging van de proefsleuven en de profiellocaties.
- Figuur 5.** Het onderzoeksgebied geprojecteerd op een uitsnede van het AHN. De hoger gelegen delen zijn rood en oranje, de laag gelegen zones zijn blauw. Hiernaast geeft het figuur de begrenzing van de vindplaats binnen het onderzoeksgebied weer en de zone buiten het onderzoeksgebied waarin de aanwezigheid van archeologische resten niet geheel uitgesloten kan worden.
- Figuur 6.** Profielopname in proefsleuf 4.
- Figuur 7.** Profiel ter hoogte van proefsleuf 3 met resten van een E- en B-horizont.
- Figuur 8.** De twee (gecoupeerde) prehistorische hardkuilen.
- Figuur 9.** Coupe van een paalkuil horende bij de structuur.
- Tabel 1.** Geologische en archeologische tijdschaal.
- Tabel 2.** Waardering van de vindplaats conform de KNA.
- Bijlage 1.** Sporenlijst.
- Bijlage 2.** Vondstenlijst.
- Kaartbijlage 1.** Alle sporenkaart.

Bijlage 1: Sporenlijst

Vorm (van het spoor)

lin	langwerpig/lineair
nvt	niet van toepassing
onr	onregelmatig
ovaal	ovaal
rechth	rechthoekig
rond	rond
vier	vierkant

Vorm coupe

-	niet van toepassing
kom	komvormig
nbn	niet nader beschreven
onr	onregelmatig

Interpretatie algemeen

GW	greppel
KL	kuil
LG	laag
PL	paalspoor
VERVAL	vervallen
VS	verstoring

Intrepretatie specifiek

GW	greppel algemeen
GWT	sloot
KL	kuil
KLH	haardkuil
LGBO	bouwvoor, recent
LGC	cultuurlaag
LGN	natuurlijke laag
LGO	ophogingslaag
PK	paalkuil:grondspoor kuil voormalige paal
VSD	dierlijke verstoring
VSN	natuurlijke verstoring
VSR	recente verstoring

Textuur (van de vulling)

Zs1	zand zwak siltig
Zs2	zand matig siltig
Zs3	zand sterk siltig
Zs4	zand uiterst siltig

Humus (textuur bijmenging: humus)

-	geen humusbijmenging
h1	zwak humeus
h2	matig humeus
h3	sterk humeus
h13	veel humuslaagjes

FEMN (ijzer en mangaan)

-	geen bijmengsels
FE1	enkele Fe-vlekken
FE2	veel Fe-vlekken
FE9	Fe-concreties

Kleur/gevlekt

codes kunnen in willekeurige combinaties gebruikt worden

L	licht
U	bruin
D	donker
Y	grijs
E	geel
Z	zwart
O	oranje
W	wit
R	rood
P	paars
A	blauw
G	groen

LPR (plantenresten)

-	geen plantenresten
PR3	veel plantenresten (niet gedifferentieerd)(> 10%)

HK (houtskool)

0	afwezig
1	enkele spikkel
2	spikkels
3	veel spikkels

Puin

0	afwezig
1	weinig fijn puin
2	fijn puin
3	veel fijn puin
5	middelgrof puin
6	veel middelgrof puin
7	weinig grof puin

Type puin

-	nbn
rb	rood baksteen

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

spoor	put	vlak	vorm	gecoupeerd	vorm coupe	diepte	afgewerkt	interpr. alg.	interpr. spec.	vulling	textuur	humus	FEMN	kleur	gekleet	LPR	bioturbatie	HK	puin	type puin	vondstnrs.	opmerking
1	1	1	lin	nee	-	0	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	-	YU	E	-	nee	0	0	-	-	-
2	1	1	rond	ja	onr	30	nee	VS	VSN	0	Zs2	h1	-	luy	-	-	nee	0	0	-	-	wortels
3	1	1	lin	ja	kom	130	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	-	uy	E	-	nee	0	1	-	1	-
3	1	1	lin	ja	kom	130	nee	GW	GW	1	Zs3	h2	-	uy	-	-	nee	0	5	-	1	-
3	1	1	lin	ja	kom	130	nee	GW	GW	2	Zs3	h2	-	yu	-	-	nee	0	6	rb	1	-
4	1	1	ovaal	nee	-	0	nee	VS	VSN	0	Zs2	h2	-	dy	-	-	nee	2	0	-	-	boomval
5	1	1	lin	nee	-	130	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	-	duy	-	-	nee	0	7	rb	2	licht over spoor 3
6	2	1	lin	nee	-	0	nee	GW	GW	0	Zs3	h3	-	duy	-	-	nee	0	5	-	3	-
7	2	1	lin	ja	kom	15	nee	GW	GW	0	Zs4	h3	-	duy	-	-	nee	0	0	-	-	ontginning
8	2	1	rond	nee	-	40	nee	VS	VSN	0	Zs4	h3	-	duy	-	-	nee	0	0	-	-	-
9	2	1	rond	ja	nrb	40	nee	VS	VSN	0	Zs4	h3	-	duy	-	-	nee	0	0	-	-	-
10	2	1	ovaal	nee	-	0	nee	VS	VSN	0	Zs4	h3	-	duy	-	-	nee	0	0	-	-	-
11	2	1	rechth	nee	-	0	nee	VERVAL	-	0	Zs4	h3	-	duy	-	-	nee	0	0	-	-	meerdere soren tbv ontginning
12	3	1	rond	nee	-	0	nee	KL	KL	0	Zs4	h3	-	duy	-	-	nee	0	0	-	-	-
13	3	1	lin	ja	kom	2	nee	GW	GW	0	Zs1	h2	-	ly	-	-	nee	0	0	-	-	waarschijnlijk ouder, omdat de E-horizont er in zit in plaats van de donkere bovenlaag
14	3	1	rond	ja	kom	50	ja	KL	KL	0	Zs2	-	FE1	ey	u	-	nee	0	0	-	-	-
14	3	1	rond	ja	kom	50	ja	KL	KL	1	Zs2	h1	FE1	uy	-	-	nee	0	0	-	-	-
15	3	1	rond	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	-	dy	w	-	nee	0	0	-	-	vrij recent
16	3	1	rond	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	uy	z	-	nee	0	0	-	-	-
17	3	1	rond	ja	kom	12	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	uy	z	-	nee	0	0	-	-	-
18	3	1	onr	nee	-	0	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	FE1	duy	lu	-	nee	0	0	-	-	-
19	3	1	rond	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	duy	u	-	nee	0	0	-	-	-
20	3	1	lin	nee	-	0	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	FE1	dy	e	-	nee	0	0	-	-	-
21	3	1	lin	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	duy	u	-	nee	0	0	-	-	-
22	3	1	rond	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	duy	uE	-	nee	0	0	-	-	-
23	3	1	rond	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	duy	e	-	nee	0	0	-	-	-

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

spoor	put	vlak	vorm	gacou- peerd	vorm	coupe	diepte	afge- werkt	interpr. alg.	interpr. spec.	vulling	textuur	humus	FEMN	kleur	gekleet	LPR	biotur- bate	HK	puin	type puin	vondst- nrs.	opmerking
24	4	1	rond	ja	komp	15	ja	KL	KLH	0	Zs1	-	-	-	ly	-	-	nee	1	0	-	-	-
25	3	1	ovaal	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	FE1	duy	e	-	nee	0	0	-	-	-
26	3	1	ovaal	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	FE1	duy	e	-	nee	0	0	-	-	-
27	3	1	ovaal	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	FE1	duy	-	-	nee	0	0	-	-	-
28	3	1	rechth	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	FE1	duy	e	-	nee	0	0	-	-	-
29	3	1	rond	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	FE1	FE1	dy	-	-	nee	0	0	-	-	-
30	3	1	rond	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	-	-	dy	-	-	nee	0	0	-	-	-
31	3	1	rond	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs3	h2	-	-	dy	y	-	nee	0	0	-	-	-
32	2	1	lin	nee	-	50	nee	GW	GW	0	Zs3	h3	-	-	duy	u	-	nee	0	0	-	-	diepte circa 50cm -vlak
33	2	1	lin	ja	komp	15	nee	GW	GW	0	Zs3	h3	FE9	FE9	duy	-	PR3	nee	0	0	-	-	diepte circa 15 cm-vlak
34	2	1	lin	nee	-	0	nee	GW	GW	0	Zs3	h3	-	-	duy	e	-	nee	0	0	-	-	c-brokken erdoorheen
35	1	1	vier	ja	komp	5	nee	PL	PK	0	Zs2	h2	-	-	duy	e	-	nee	0	0	-	-	-
36	1	1	vier	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs2	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	0	-	-	-
37	1	1	vier	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs2	h2	-	-	duy	e	-	nee	0	0	-	-	-
38	1	1	vier	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs2	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	0	-	-	-
39	1	1	vier	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs2	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	0	-	-	-
40	1	1	vier	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs2	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	0	-	-	-
41	1	1	vier	ja	komp	10	nee	PL	PK	0	Zs2	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	0	-	-	-
42	1	1	vier	nee	-	0	nee	PL	PK	0	Zs2	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	0	-	-	-
43	1	1	lin	nee	-	80	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	0	-	-	vrij diep, tot wel 80 cm -vlak
44	1	1	lin	ja	komp	70	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	7	rb	-	stinkt naar mest, spoelagen
44	1	1	lin	ja	komp	70	nee	GW	GW	1	Zs3	h2	-	-	duy	u	-	nee	0	7	rb	-	mestlagen
45	1	1	ovaal	ja	onr	10	nee	VS	VSD	0	Zs3	h2	-	-	duy	-	-	nee	0	0	-	-	-
46	1	1	ovaal	nee	-	0	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	FE1	FE1	duy	-	-	nee	0	0	-	4	-
46	1	1	ovaal	nee	-	0	nee	GW	GW	1	Zs3	h2	FE1	FE1	dyu	-	-	nee	0	0	-	4	-
46	1	1	ovaal	nee	-	0	nee	GW	GW	2	Zs3	h1	FE1	FE1	uy	e	-	nee	0	0	-	4	-
46	1	1	ovaal	nee	-	0	nee	GW	GW	3	Zs3	h2	FE1	FE1	dyu	e	-	nee	0	0	-	4	-
46	1	1	ovaal	nee	-	0	nee	GW	GW	4	Zs3	h1	FE1	FE1	duy	-	-	nee	0	0	-	4	-

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

spoor	put	vlak	vorm	gacou-peerd	vorm coupe	diepte	afge-werkt	interpr. alg.	interpr. spec.	vulling	textuur	humus	FEMN	kleur	gevlekt	LPR	biotur-baite	HK	puin	type puin	vondst-nrs.	opmerking
46	1	1	ovaal	nee	-	0	nee	GW	GW	5	Zs3	h2	FE1	uy	-	-	nee	0	0	-	4	-
47	4	1	lin	nee	-	100	nee	GW	GW	0	Zs3	h2	FE1	duy	-	-	nee	0	0	-	-	in het midden circa 100 cm diep
48	4	1	ovaal	ja	kom	24	nee	KL	KLH	0	Zs1	h1	-	dy	Y	-	ja	3	0	-	-	molengang vertroebeld coupe
999	1	1	nvt	nee	-	0	nee	VS	VSR	0	Zs3	h3	-	duy	-	-	nee	0	0	-	-	algemeen spoor voor recente verstoringen
1000	1	0	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGN	0	Zs2	-	FE1	ley	-	-	nee	0	0	-	-	-
1997	1	0	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGN	0	Zs2	h1	FE1	uy	Y	-	nee	0	0	-	-	verploegde podzol
1998	1	0	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGO	0	Zs2	h2	FE1	duy	-	-	nee	1	0	-	-	rommelig, ophoging van de laagte/
1999	1	0	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGO	0	Zs2	h1	-	uy	-	-	nee	0	2	rb	-	-
2000	2	1	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGN	0	Zs1	h1	FE2	ley	-	-	nee	0	0	-	-	zeer compact, met leemlagen, hv, nat, met lokale oerbanken
2997	2	203	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGN	0	Zs2	h3	FE2	luy	-	-	nee	0	0	-	-	-
2998	2	203	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGC	0	Zs2	h2	-	uy	-	-	nee	0	2	-	-	met humusbandjes en lichte bodemvorming (B-horizont), verploegd
2999	2	203	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGO	0	Zs2	h2	-	duy	-	-	nee	0	3	-	-	-
3000	2	1	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGN	0	Zs1	h1	FE2	ley	-	-	nee	0	0	-	-	met leemlagen, lokale oerbanken en humusvlekken, nat, in profiel met humusfibers
3997	3	303	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGN	0	Zs1	h1	-	yu	Z	-	nee	0	0	-	-	-
3998	3	303	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGN	0	Zs1	h1	-	ly	Z	-	nee	0	0	-	-	verploegd
3999	3	303	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGO	0	Zs1	h1	FE2	duy	-	-	nee	0	0	-	-	-
4000	2	1	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGN	0	Zs1	h1	FE2	ley	-	-	nee	0	0	-	-	met leembandjes, humusvlekken
4997	4	1	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGO	0	Zs1	h1	-	yu	e	-	nee	0	0	-	-	verploegd
4998	4	1	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGO	0	Zs1	h2	-	dyu	-	-	nee	0	0	-	-	cultuurdek
4999	4	1	nvt	nee	-	0	nee	LG	LGO	0	Zs1	h2	FE2	duy	-	-	nee	0	0	-	-	-

RAAP-RAPPORT 2530

Plangebied Bathmenseweg te Lettele, gemeente Deventer

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

Bijlage 2: Vondstenlijst

artefact	vondstnr.	materiaal	mat. alg.	mat. spec.	tot. aantal	tot. gewicht	begindatering	einddatering
1	1	KER	WIT	-	1	1,4	NTA	NTC
2	2	KER	WIT	-	3	35,3	NTA	NTC
3	2	KER	INDUSWIT	-	4	136,5	NTC	NTC
4	2	KER	TEGEL	WANDTGL	1	175,6	NTA	NTC
5	2	KER	STG	-	1	55,7	NTA	NTC
6	2	GLS	FLES	-	1	7,9	NTC	NTC
7	2	KER	BAKSTEEN	-	1	1000	NTA	NTC
8	3	KER	TEGEL	WANDMAJ	1	51,7	NTA	NTB
9	3	SLE	DAKLEI	-	1	72,7	NTA	NTC
10	3	MXX	MUNT	-	1	1,2	NTC	NTC
11	3	KER	DAKPAN	-	1	40,5	NTC	NTC
12	4	KER	WIT	-	1	1,4	NTA	NTC

Materiaal

GLS	glas
KER	keramiek
MXX	metaal
SLE	Leisteen

Materiaal algemeen

BAKSTEEN	baksteen
DAKLEI	daklei/leisteen dakbedekking
DAKPAN	dakpan
FLES	fles
INDUSWIT	industrieel wit (Maastrichts/Regout)
MUNT	munten
STG	steengoed
TEGEL	tegel
WIT	witbakkend geglazuurd aardewerk

Materiaal specifiek

WANDTGL	wandtegel
WANDMAJ	wandtegel:majolica

Begin- en einddatering

NTA	Nieuwe tijd A
NTB	Nieuwe tijd B
NTC	Nieuwe tijd C

